ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 26] [ಒಟ್ಟು ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 4

Total No. of Questions : 26] [Total No. of Printed Pages : 4

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : 462-M (RS)

Code No. : 462-M (RS)

ಡಿ.ಎಲ್.ಎಡ್. ದ್ವಿತೀಯ ವರ್ಷ

D.El.Ed. SECOND YEAR

ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವುದು — ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ (ಐಚ್ಛಿಕ ವಿಷಯ)

FACILITATING LEARNING — SOCIAL SCIENCE (OPTIONAL)

(ಮರಾಠಿ ಭಾಷಾಂತರ)

(Marathi Version)

(ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪಠ್ಯವಸ್ತು)

(Revised Syllabus)

ದಿನಾಂಕ : 13. 12. 2018]

Date : 13. 12. 2018]

ಸಮಯ : ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 2.00 ರಿಂದ 5.00 ರವರೆಗೆ] [ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 60

Time : 2.00 P.M. to 5.00 P.M.] [Max. Marks : 60

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ

Register Number of the Candidate

भाग - I

खालील प्रत्येक प्रश्नाला प्रत्येकी **चार** पर्याय दिलेले आहेत. त्याला योग्य जुळणारे उत्तर निवडा आणि उत्तर पुस्तिकेमध्ये लिहा. सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत. 10 × 1 = 10

1. 'समाज विज्ञानाचे' महत्व वाढविणारा खालोलपैकी कोणता घटक आहे ?
   (A) सामाजिक आणि राजकोय संवेदनाचा विकास
   (B) सांस्कृतिक परंपरेचा पाठ पुरावा दर्शविते
   (C) मानवी मुल्यांचा विकास
   (D) यापैकी सर्व.

2. विद्यार्थ्यात सर्व धर्म समभाव ही भावना वाढविण्याचे तत्व हे आहे.
   (A) गणराज्य (B) निधर्मी
   (C) स्वातंत्र्य (D) समाजवाद.

3. भारतीय संविधाना कोणते कलम बालमजुर पद्धतीचा निषेध करते ?

(A) कलम 45 (B) कलम 17

(C) कलम 24 (D) कलम 15.

4. समाज विज्ञान शिक्षक म्हणून उत्तम नकाशा तयार करण्यासाठी खालील पैकी कोणता घटक विचारात घ्याल ?

(A) स्केल आणि दिशा (B) रंग आणि पुस्तक

(C) कागद आणि पेन्सील (D) पुस्तक आणि पेन.

5. 5 E नमुन्यातील टप्पा जो अध्ययन कर्त्याला अनुभव, विचार, चौकशी आणि विषय किंवा संकल्पनचे परीक्षण देतो तो हा आहे.

(A) व्यस्त ठेवणे (B) अन्वेशन

(C) वर्णन (D) विस्तृत.

6. खालील पैकी कोणता घटक विचारात घेऊन समाज विज्ञान शिक्षक म्हणून समाज विज्ञान पाठ योजना तयार कराल ?

(A) विद्यार्थ्याची पार्श्वभूमी

(B) पाठाचे उद्देश

(C) अध्ययन कौशल्ये आणि कृती शिकविल्या पाहिजेत

(D) यापैकी सर्व.

7. बेंझामिन ब्लूमच्या सुधारित वर्गीकरणापासून विषय शिक्षकाला उपयुक्त असणारे घटक हे आहेत.

(A) मुलाना शाळेत आणणे

(B) मुलाना दाखल करणे

(C) मुलांच्यात अध्ययन अनुभव निर्माण करणे

(D) मुलाना कठिण अध्ययन प्रक्रियेत सामिल करणे.

8. समाज विज्ञान शिक्षकाने ठिकाणाची संकल्पना दर्शविण्यासाठी उपयोगाचे साधन हे आहे.

(A) काळ रेषा (B) पृथ्वीचा गोल (Globe)

(C) काळ तक्ता (D) काळ गुंडाळी.

9. विद्यार्थाची वैयक्तीक व गट वर्तणूक ओळखण्यासाठी कोणते तंत्र वापराल ?

(A) प्रायोगिक (B) प्रश्नोत्तर

(C) चर्चा (D) निरीक्षण.

10. सतत आणि निरंतर मौल्यमापनाचा अत्यंत महत्वाचा उपयोग हा आहे.

(A) प्रतिसाद देणे

(B) विद्यार्थ्यांच्या चुका सुधारणे

(C) विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास साध्य करणे

(D) पुढच्या वर्गात दाखल करणे.

भाग - II

खालील पैकी कोणत्याही **पाच** प्रश्नांची उत्तरे लिहा, प्रत्येक प्रश्नांचे उत्तर हे **अर्ध्या** पानापेक्षा जास्त असू नये. $5 \times 2 = 10$

11. उच्चारशास्त्राच्या प्रकारे 'इतिहास' या शब्दाचे विश्लेशण करा.

12. समाज शास्त्राची व्याप्ती ठरविण्यात आधुनिक समाजाची भूमिका कोणती ?

13. 'परंपरा चाल' म्हणजे काय ? विद्यार्थाना परंपरा चालीचे उपयोग कोणते ?

14. जगाच्या 60% लोकसंख्या आशिया खंडात रहाते. त्याची भौगालिक कारणे कोणती ?

15. समाज विज्ञानच्या वर्गात चिकित्सक अध्यापन शास्त्र लागु करण्यासाठी लक्षात ठेवण्याचे घटक कोणते ?

16. समाज विज्ञान अध्यापनात पुरक वाचन सामग्रीचा उपयोग कसा कराल ?

17. इतिहास अध्यापनात स्थानीय पुरातत्व साधने कशी लागू कराल ?

18. समाज विज्ञान अध्यापनात पृथ्वीच्या गोलाचे (globe) उपयोग सुचवा (स्पष्ट करा).

भाग - III

खालील प्रत्येक प्रश्नाला पर्यायी प्रश्न दिलेला आहे. त्यापैकी कोणत्याही एकाचे उत्तर लिहा. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर हे **एक** पानापेक्षा जास्त असू नये. $8 \times 5 = 40$

19. (a) समाज विज्ञानाचा अर्थ आणि व्याप्ती लिहा.

किंवा

(b) समाज विज्ञानाच्या अभ्यासात कोणत्या पायऱ्यांचे अनुसरण केले जाते ?

20. (a) राष्ट्राच्या विकासासाठी कोणत्याही दोन सार्वजनिक संपत्तीच्या महत्वाची चर्चा करा.

किंवा

(b) भारताच्या सामाजिक सुधारणात 19 व्या शतकाच्या समाज सुधारकांच्या चार योगदानांची चर्चा करा.

21. (a) इयत्ता 6 वीच्या समाज विज्ञान विषयासी संबंधीत कोणतीही संकल्पना किंवा विषय कसा संघटित कराल ?

किंवा

(b) समाज विज्ञान अध्ययन सुलभीकरणाच्या पायऱ्यावेळो घेतलेल्या कृतींचे उदाहरणासह वर्णन करा.

22. (a) चौकस पद्धत म्हणजे काय ? चौकस पद्धतीचे (Inquiry approach) महत्वाचे फायदे सुचवा.

किंवा

(b) समस्या निवारण पद्धतीत विद्यार्थी शिक्षक वापरत असलेल्या वेगवेगळ्या पद्धतींचे उदाहरणासहित वर्णन करा.

23. (a) समाज विज्ञानाच्या यशस्वी अध्यापनासात दूरदर्शन आणि चित्रपट कसे उपयोगाचे ठरतात ?

किंवा

(b) समाज विज्ञानाचा शिक्षक म्हणून नकाशाचा वापर परिणाम कारक भूगोल शिकविण्यास कसा कराल ? चर्चा करा.

24. (a) काळ रेषा म्हणजे काय ? शिवाजीचे जीवन आणि महत्वाच्या घटनांची काळ रेषा तयार करा.

किंवा

(b) भारताचा नकाशा काढा आणि नैसर्गिक वनस्पती दर्शवा.

25. (a) दोर्घ प्रकारचे प्रश्न आणि वस्तुनिष्ठ प्रश्न यांच्यातील फरक स्पष्ट करा.

किंवा

(b) समाज विज्ञान विषयात सतत आणि निरंतर मौल्यमापनाचे महत्व स्पष्ट करा.

26. (a) मौल्यमापनाच्या वेळी विभिन्न मुलांना शिक्षा करने गरजेचे आहे ? परोक्षण करा.

किंवा

(b) उच्च प्राथमिक शाळेच्या (HPS) विद्यार्थ्यांनी समाज विज्ञानाच्या अध्यापनामध्ये संपादन केलेल्या मौल्यांची चर्चा करा.